

עין משפט
נר מצוה

צמ:

אמר לאחד סתמא מאי אמר רב הונא לאחד ולא לשנים. תימה הא לעיל לא איפשיט בעיין אי חישינן לאפושׁי דשטרי והיכי פשיט ליה רב הונא ורב חסדא ומפרש ר״מ דהאי קפידא דאפושׁי שטרי דלעיל לאו משום זילת נכסים אלא משום שיטערן לחזור לכל שטר אחר חתימת עדים וקנינן והכא מיירי בשכזר חתמו העדים על שני שטרות דליכא קפידא דאפושׁי שטרי אלא אפושׁי צעלי דינין שטורח לו להיזקק היום ולמחר לצא עמהם לדין ורבי מוקי לה סוגיא בשטר אחד דליכא קפידא דשטר אלא קפידא דצעלי דינין וזההיא הוי פלוגתא והכי פירושא אמר לאחד ולא לשנים קפידא שלא ימכור לשנים ואפי' בשטר אחד אמר לאחד סתמא מאי כלומר מהו שימכור לשנים אפילו בשטר אחד אצל דלעיל מיירי בשני שטרות ורבינו חננאל גרים אמר לאחד קפידא דמשמע פשיטא בלא שנים אמר סתמא מאי והך צעיר דמצי א״ל לא ניתא לי דליפשו שטרי עלואי כתב רב אלפס לא איפשיטא צהדיא וסוגיין דמעביר על דבריו הוי וכן כתב רבינו חננאל ורב האי גאון כתב בצפר המקח בשטר [ששן] דמוסיף על דבריו הוי מדאמרין פשיטא אמר לאחד קפידא סתמא מאי ואסיקנא לאחד ואפי' לשנים ואפי' למאה אלמא הלכתא כמאן דאמר מוסיק על דבריו הוי כי הוא פירש האי פשיטא על דרך מאי הוי עלה: **אמרו** לו **אע״ג** דטעה שליח. פירוש הואיל וסבירא לן דאיכא דלא פירש דבריו הטיל דעתו על שליח לנשות כרליו דהכי אמתר לעיל לאחד ואפי' למאה הכי נמי לימא דאף בטעותו נתרצה ללכת אחר דעתו וקאמר **י** ליה טעה שליח לא קאמינא דבטעותו לא מסיק אדעתיה להטיל עליו: **הבי** גרסי' בבב' הספרים והא מר הוא דאמר אין אונאה לקרקעות. פי' רבי אפילו גבי שליח דשמעינן ליה בהמקל (ג"מ דף קט. וס) דאמרי נהרדעי משמיה דרב נחמן אין אונאה לקרקעות אפי' זצין במאמס ושוא מאה ולא מצי למימר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי והוא כמו שליח של מזרן ומשני הני מילי היכא דטעה בעל הבית פי' דהוא דשיבנא ליה כצעל הבית דאע״ג דלצסוק מייקניה ליה למזרן מיהו תחלה כשקנה לזרזן עזמו קנה והואיל וכן לא שייך התם לתקוני

שדרתיך אצל שליח גמור שבתחלה בתורת שליחות קנה ולא לזרזן עזמו לא איצעי ליה למיטעי וא"ת ומאי קמייתי ראיה דשאי לן צין שליח לצועל הבית מדמתן האומר לשלוחו לא ותריס דהתם בעל הבית גמור הוא וזה הס עצמם רב חסדא ורבה דר רב הונא וירדעין כן מדלא פרכי ליה אלא ממזרן דדמי לשליח וי"ל דהכי קאמר להו ומנא תימרא דשאי לן אי אפשר להשוותם כדמוכח מתני' דהאומר לשלוחו לא ותרוס מ"ר. אלמא סליקא אדעתייכו שאני משוה שליח דהבית גמור והא אמר מר ועוד דהוה ליה למימר והא תנן הואיל ופריך ממתני' דהזהב ולפי' הקונטרס קשה חדא שהוא מגיה הספרים וגרים והא אמר מר ועוד דהוה ליה למימר והא תנן הואיל ופריך ממתני' דהזהב (ג"מ דף טו. ו) ועוד במאי הוו טעו רב חסדא ורבה דלא מפלגי צין שליח לצועל הבית הלא כל עיקר שאלתם ששאלו בתחלה אע״ג דטעה שליח לא תמהו אלא בשליח משום דאיכא למימר לתקוני שדרתיך: **פִּיחָתָא** עשרה או חוסף עשרה בו'. לא דמי לתורס מן היפות דאמרי' באלו מציאות (ג"מ דף כב. וס) דאין תרומתו תרומה אי לא אמר ליה כלך אצל יפות דהכא איכא למימר להכי אמדתיך דלנקמן אצל יפות ורעות הוי כמו טעות. צפרק ד' דמסכת תרומות (מ"א) תנן שיעור תרומה עין יפה אחד מארבעים צית שמאי אומרים משלשים והבינונים מחמשים והרעה מששים ומפיק טעמייהו בגמרא צירושלמי דגרסינן התם כתיב זאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחומר החטים וששיתם האיפה מחומר השעורים יכול יתרוס בחטים אחד מששים ובשעורים אחד משלשים פירוש ששית האיפה הוא חצי סאה דאיפה ג' סאין וששית האיפה מחומר היינו אחד מששים דכור שלשים סאה והיינו בחטין אחד מששים ובשעורים אחד מל' דגבי שעורים ששית על וששיתם ונמצא תורס אי' מארבעים פי' שלם ששית דהיינו סאה וחצי משני חומרין הכתוב בחטין ובשעורים והיינו אחד מארבעים בינונית מניין אמר רבי לוי כתיב וממחצית בני ישראל אחד אחוז מן החמשים כ"מ שאתה אחוז ממקום אחר הרי הוא כזה מה זה אחד מחמשים אף מה שתאחוז ממקום אחר אחד מחמשים והרעה מששים דכתיב ששית האיפה מחומר החטים פירוש קרא כפשטיה צ"ש אומרים משלשים וששיתם האיפה מחומר השעורים וכל הך קראי אסמכתא בעלמא דשמואל הוא גופיה דאמר חטה אחת פוטרת את הכרי. מ"ר: רבא

אלמנה ניזונת פרק אחד עשר כתובות

שהקטנים צלעו. היא קטנית צפרוטה לפי חשבון פרוטות צבלע דמשום דזצין טפי לא מוחלי גביה כדמסיים ואזיל צאתרא דמזוני בכני: **י** **גנא כנא צפרוטה**. אס אתה חפך יותר שלח עוד וקח ואס רישא חלוק רע ממש קאמר שאינה שזה אלא שלש ודכוותה גבי

קטנית דא"ל הבא לי צבלע פולין והציא לו בחצי סלע כשזה חצי סלע ובחצי סלע אחר הציא לו מין אחר אמאי מעל בעל הבית לימא ליה לשה סלע הייתי צריך פולין: **צשומא**. בלאומד: של כולן מכרן קיים. והא הכא דלזוני צארצע מאה שדרה ומכרה לראשון צמנה דהיינו זצין לי כורא חצין ליה ליסתא: **צקטיני**. לא היו שדות הללו יחד ואין ראוין לאדם אחד דמעיקרא אדעתא דהכי נעשית שליח: **פשיטא אמר**. לשלוחו מכור לי צית כור משדותי לאחד ולא לשנים: **האמר לאחד ולא לשנים**. ואפילו אס תמצא לומר זצין לי כורא חצין ליה ליסתא מכרו קיים הכא צטל דגלי דעתיה דקפיד צאפושׁי שטרי: **אמר לאחד סתמא**. ולא פירש ולא לשנים מי הוי גלוי דעתא או לא: **לאחד ואפי' לשנים**. דלאו אורחיייהו דלינשי דקפדי והאי נמי לא קפיד אלא אורחא לאישתעווי הכי ואי הוה קפיד הוה מפרש ליה ולא לשנים: **ואע״ג דטעה שליח**. ומכר צוול נימא נמי דמקחו קיים: **והאמר מר אין אונאה לקרקעות** גרסינן. ומשנה היא בצרף הזהב: **י** **תורס דעסא בעל הבית**. כפי מה שהוא מכיר צו אס עין יפה אחד מארבעים ואס עין רעה אחד מששים: **י** **פיחח עשרה**. שתרס אחד מארבעים: **תרומתו תרומה**. דאמר ליה צהכי אמדתיך: **הוסיף עשרה**. אחד מששים: **ואילו גבי צעל הבית תניא כו'**. והכא תניא פיחת עשרה תרומתו תרומה אצל טפי לא: **פ"ש היספ כפוצתה כו'**. ואי אפושׁי שטרי קפידא היא נהי נמי דימוינן לא גלוי דעתייהו אכן מיהא דיד יתומין צענין למיהוי אית לן למימר מכרן צטל: **בתני' אגריס צקורס**. הכרוה. ולשון צקורת שמצקרין אותה צני אדם ע"י הכרוה: **גב' שליח כמאן**. שליח דטעה כמאן דיינינן ליה כאלמנה דיינינן ליה בטעות כל דהו צטל דמתנ"י שזה מנה ודינר צמנה צטל רבא

דדיינין הוא ועד דטעה צשמות: לא צדרתיך אצל שליח גמור שבתחלה בתורת שליחות קנה ולא לזרזן עזמו לא איצעי ליה למיטעי וא"ת ומאי קמייתי ראיה דשאי לן צין שליח לצועל הבית מדמתן האומר לשלוחו לא ותריס דהתם בעל הבית גמור הוא וזה הס עצמם רב חסדא ורבה דר רב הונא וירדעין כן מדלא פרכי ליה אלא ממזרן דדמי לשליח וי"ל דהכי קאמר להו ומנא תימרא דשאי לן אי אפשר להשוותם כדמוכח מתני' דהאומר לשלוחו לא ותרוס מ"ר. אלמא סליקא אדעתייכו שאני משוה שליח דהבית גמור והא אמר מר ועוד דהוה ליה למימר והא תנן הואיל ופריך ממתני' דהזהב ולפי' הקונטרס קשה חדא שהוא מגיה הספרים וגרים והא אמר מר ועוד דהוה ליה למימר והא תנן הואיל ופריך ממתני' דהזהב (ג"מ דף טו. ו) ועוד במאי הוו טעו רב חסדא ורבה דלא מפלגי צין שליח לצועל הבית הלא כל עיקר שאלתם ששאלו בתחלה אע״ג דטעה שליח לא תמהו אלא בשליח משום דאיכא למימר לתקוני שדרתיך: **פִּיחָתָא** עשרה או חוסף עשרה בו'. לא דמי לתורס מן היפות דאמרי' באלו מציאות (ג"מ דף כב. וס) דאין תרומתו תרומה אי לא אמר ליה כלך אצל יפות דהכא איכא למימר להכי אמדתיך דלנקמן אצל יפות ורעות הוי כמו טעות. צפרק ד' דמסכת תרומות (מ"א) תנן שיעור תרומה עין יפה אחד מארבעים צית שמאי אומרים משלשים והבינונים מחמשים והרעה מששים ומפיק טעמייהו בגמרא צירושלמי דגרסינן התם כתיב זאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחומר החטים וששיתם האיפה מחומר השעורים יכול יתרוס בחטים אחד מששים ובשעורים אחד משלשים פירוש ששית האיפה הוא חצי סאה דאיפה ג' סאין וששית האיפה מחומר היינו אחד מששים דכור שלשים סאה והיינו בחטין אחד מששים ובשעורים אחד מל' דגבי שעורים ששית על וששיתם ונמצא תורס אי' מארבעים פי' שלם ששית דהיינו סאה וחצי משני חומרין הכתוב בחטין ובשעורים והיינו אחד מארבעים בינונית מניין אמר רבי לוי כתיב וממחצית בני ישראל אחד אחוז מן החמשים כ"מ שאתה אחוז ממקום אחר הרי הוא כזה מה זה אחד מחמשים אף מה שתאחוז ממקום אחר אחד מחמשים והרעה מששים דכתיב ששית האיפה מחומר החטים פירוש קרא כפשטיה צ"ש אומרים משלשים וששיתם האיפה מחומר השעורים וכל הך קראי אסמכתא בעלמא דשמואל הוא גופיה דאמר חטה אחת פוטרת את הכרי. מ"ר: רבא

מסורת הש"ס

א) צ"מ נו. ע"י תוס' ודף קט. [נקדושין מצ: תמורה כו.ג.] ב) [נקדושין מצ: ושי"ן, א.] תרומות פ"ד מ"ד קדושין מא. צבורות סא. לקמן ק.ק. ד) [נקדושין מצ.א.] ה) [גס. ימנות סו. י:] גיטין [ג.א.] ו) [צ"ל אחר ד"ה צשומא.] ז) [צ"מ נו.א.] ח) [ע"י תרומות פ"ד מ"ג.] ט) [לעיל כח.א.] י) [צ"ל להו].

מוסף רש"י

תורס כדעת בעל הבית. לפי מה שהוא מכיר בעל הבית אס עיני יפה או עיני רעה. עין יפה אחד מארבעים, עין רעה אחד מששים, שהתירוה לא נאמר צה שיעור מפורש אלא לאשתי דנקי, ואפילו כל שהוא [קדושין א.א.] פיחת עשרה. אחד מארבעים בעין יפה [ושם וצבורות א.א.] או חוסף עשרה. שתרס אחד מששים [ובצורות שם]. דלמך תרומתו תרומה. עין רעה ליה צהכי אמדתיך [קדושין א.א.] שום הדיינינן. צשמו נכסי ליה למלוה שאל צפני ליה או שאל מדעתו משום דלא הוה ציית דילג [קדושין ב.ב.] או: כ"ד שירדו לשום נכסי יתומים למכרן למון האשה והצנת [ורשבים ב"ב קו.].

תוספות ר"ר (המשך)

לאלמנה יכולים לחזור בהם הואיל ושלח קנו ונתאנו) וגבי אלמנה דחתן שוה ר' בקי' מכרה קיים ונתקבלה כתובתה ולא חגי מכרה בטל משום דלוקח לא בעי למיהדר ב'י אבל ה"ה דאי בעי לוקח למיהדר ביה מצי תור ב'י למ"ד ביטול מקח יש להן: איכעיא להו שליח כמאן